

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 3 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: **Dr. Jovánovits József.**
Főmunkatárs: **Dr. Kiss Dezső.**
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Part.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 78.

Megszívlelni valók.

A katonai fizetésrendezés kérdése jelenleg még nyílt kérdés, de bizton remélhető, hogy e kérdés minden irányban kielégítő megoldásra talál. E reményt Schönaich tábornagy közös hadügyminiszter ur a magyar nemzet bölcs belátására, igazságérzetére és lovagiasságára alapítja, amellyel az 1908. évi állami költségvetésben saját hivatalnokainak sürgős szükségleteivel bőszes mértékben számolt.

Kegyetlenül furesa nép vagyunk mi magyarok. Valahányszor nemzeti hiúságunkra hivatkoznak, mindannyiszor odaadnánk az ingünket is.

Elfelejtjük azt, hogy amikor a katonatiszti fizetéseket emelni akarjuk, akkor tetemes költség-többletet vállal az ország magára, és ezt a költség-többletet igenis a katonai költségek emelésére fordítja. Hozzá tartozik tehát ez szorosán a katonai kérdésekhez, már pedig mindkét fél úgy a nemzet, mint a király a mostani miniszterium átmeneti kormányzása alatt kötelezte magát arra, hogy a katonai kérdéseket nem bolygatja. Amikor ezt a kérdést a felszínre dobták, akkor a mostani státus-quo megváltoztatására tettek kísérletet, s kiráncigálják átmeneti nyugvó pozíciójukból a katonai kérdések komplexumát. Osztrák részről egy igen ravasz és finom szövésű behálózási kísérlettel van dolgunk, melylyel szemben szükség van minden óvatosságra és minden aggályra.

Mikor tehát a májusi delegáció a tisztí fizetéseket a humanizmus érzéséből, a jogosság és méltányosság követelményeinek szemelött tartásával fel akarja emelni, mikor a katonaság fenntartása érdekében újabb áldozatokat hoz, akkor ennek ellenértékeképpen, legalább a sok millió kiadási többlettel szemben némi haladást biztosítsunk a katonai kérdések azon terén, ahol szájkosarat nem tettek az orrunkra.

A katonatiszti urak a helyzetük javítását, a magyar nemzet előzékenységét udvariassági aktusnak tekintsék a saját személyük számára, s mint ilyen viszonzozzák.

Emelni kell a katonatisztek fizetését, meg kell szüntetni a régi, ósdi

rendszernek azon hagyományait, amelyekkel a tiszték fizetéseit megnyirbálják, modern alapokra kell azt fektetni, hogy mindenki állásának megfelelő díjazásban részesüljön és mellékes kiadásokkal ne terheltessek.

Nem szabad elzárkózni ez elől egyrészt a katonai szolgálattal járó súlyosabb terhek tekintetbe vétele, másrészt a tisztikar szolgálati működése iránti elismerésnek kifejezése miatt. A hajlandóságnak, a rokonszenvnek meg kell lenni a kérdés megoldása iránt, nehogy méltán a keserűség érzete fogja el őket, hogy az országos bizottság súlyosan érzett helyzetük javítását megtagadta. Hogy az elégtelenség fullánkját vigyük be ezzel a tisztikarba, amely a keserűségig fokozódhatnék és közvetve az egész hadsereget demoralizálná. Nehogy teljesen lehetetlenné váljon az ilyen érzésektől áthatott tisztikarban azon magasabb szempontok ébrentartása, melyek szolgálatára hivatva vannak.

Tudva van, hogy a tiszték kettős életet élnek. Egy külsőt és egy belsőt. Amaz csupa fény, csupa derű, — emez telve komorsággal, sötét kétségbe-esszel.

Eszembe jut a *Nagy Galeotto Ernestója*, amint esőndes éjjel az erkélyről végig tekintve Madrid házain, így szólal meg: „Ti ezernyi házai e hősi városnak, emeljétek le fejeitekről süvegteket... Had lássam belépni termétekbe és fülkétekbe a hölgyeket és lovagokat, a nyilvános mulatságok izgatott órái után keresve az éji nyugalmat...”

Az álszemérem képében megjelenő hazugság gigási pókhálója tartja össze mindannyiokat.

És ez a hazugság lényege mindig ugyanaz, bármily különböző interieurban kacérkodjék. És egyenlők mind, mind kicsinyek és nagyok.

Lássuk őket. Szakadatlan sorban vonulnak el előttünk, tarka össze-visszaságban nyüzsögnek körülöttünk, vidáman, kacajjal, tréfálkozva. De ha leküünk keresztül hatol koponyájuk esontszövetén, borzadva szemléljük, mosolygó arcuk mögött mint vájja agyukba körmeit egy odalapuló gyilkos féreg, a fekete gond.

És ezt mind a mindenáron megóvándó külszin, a látszat, a dekorum követeli, mert a külszin a katonatisztnél drágább, mint bárki másnál, mert ha ez elvész, akkor az áldozatnak nem csupán existenciája fordul le az előkelő társadalom szinpadáról, hanem tisztessége, becsülete is.

A diszkréció, a századvégi légkörnek ez a finom párázata, érdekes ködbe burkolja az egyént... Az emberek ugyanis nem kérdeik: hogyan, miből... Csak néha rezzenek össze, mikor valahol a távolban egy lövés dördül el.

A katonatisztek fizetését hasonlóan a polgári alkalmazottakéhoz, a megdrágult életviszonyoknak megfelelőleg rendezni kell. A hadügyminiszter ur a magyar lovagiasságban nem fog csalódnai, de viszont a nemzetnek sem szabad csalódnia abban, hogy törvényes és természetes jogai a hadvezetőség gyepes fejében is kivirágozzék.

Hogy egy kis nemzeti katonai programra, politikára legalább a nagy elvi kérdések kikapcsolása mellett a gyakorlati kérdésekre fektessenek súlyt. Ne fázzanak attól, hogy a hadseregbe bármiféle nemzeti érzés bevonuljon. Mert akár agitatórius módon, akár mint egyszerű természettudományi tény és néplélektani jelenséget hozza fel valaki, megoldhatatlan ellentmondás van abban, hogy valamely nemzet nemzeti akarjon lenni, valamely állam állam akarjon lenni, tehát öncélú szervezet, hogy az életének egy fontos szervét, a hadsereget ne mondhasa magáénak, hanem az idegen legyen, bár saját véreből való vér. Ez nemcsak olyan elméleti és logikai ellentmondás, amely idők folytán kell, hogy lázas, válságos állapotokat szüljön, de kiváló gyakorlati kérdése a magyar nemzeti életnek. Magyarország egysége nem a faji egységen alapul, hanem a magyar állampolgári érdek azonosságában, hogy az állam összes intézményei egy nagy közös érdeket szolgáljanak. Ekkor a hadsereg intézményének ettől a nagy közös céltól távol állania nem szabad. Ebben az intézményben most a magyar állampolgár feltétlen önmegadásra és engedelmisségre és arra van kárhoztva,

Vanília,
Császárs körte,
Allasch,
Liquor
üveg nélküli

1 liter
27-50-1
1 korona 80 fillér.

Kapható:
ifj. Heindlhofer Róbertnál
Zombor.

hogy hazájának méltóságát kifejezve nem látja.

Hogy a nemzeti érzés ápolása a hadsereg készségét és egységét nem veszélyezteti, hogy annak a mai szellemében való fentartása épen a monarchia nagyhatalmi állásának fentartása szempontjából tarthatatlan, azt csak a podegrás levitézlett excellenciások nem tudják megérteni.

Hogy a győzedelmet nem a kényszer hadsereg kényszer háboruja biztosítja, hanem a hazaszeretet magasabb érzelme, a nemzeti becsület hatalmas szava, annak fényes tanujelét adták a kisjapánok. Azok a küzdő katonák, kiknél a nemzet szíve ott lüktetett, midőn a végelhatározás legünnepesebb perceiben élet-halál harcot vívtak. Az ahadsereg, a mely attól a főlemelő gondolatától volt áthatva, hogy gyökere és ereje a nemzetben lévén, ő maga is az önfeláldozás színvonalára száll. Kész mindenét nemzetének és királyának odaadni. Az ilyen hadseregnek van becsőrtéke a nemzetek kultur életében. Az ilyen hadsereg lesz hivatva arra, hogy a mai korszellem bontó iránya és törekvése között — a valódi szabadságnak, művelődésnek és így a nemzeti lét fentartásának is kimagasló őre és védője legyen. Akkor a katonai kérdés is oly nyugvó pontra jut, mely megszünteti ama viszály állapotot, mely a magyar katonában a magyart és a katonát minduntalan egymással ellentétbe állítja.

És hogyha sikerül a hadsereg kapuit kitérni, hogy az azokon belépő magyar ifjú fajszeregetének és nemzeti jellegének összes kellékeit oda bevihesse, akkor itt lesz az idő, mikor ifjaink csapatostul fognak oda beözönlenni.

Azután azok a katonatiszt urak, akik fizetésüket a magyar állam pénzből is huzzák, törekedjenek saját érdekükben is, hogy megismerjék intézményeinket, alkotmányos szabadságunkat, mely számukra is emberi jogokat biztosít. A hadvezetőség élettelen numerusoknak tekintik őket. Mi számolunk az érzelmi világukkal is.

Tanulják meg a magyar nyelvet. Hiszen a legszebb, legédesebb a magyar szó. A hevülés lázában izzó, ünnepi fényben ragyogó, a gondolatok kifejezésében világos, az érzelmek hullámain dallamos. A szellemi életnek, a finomabb szórakozásnak új útját nyitja meg előttük.

Ne tévésszék szem elől, hogy ezeréves alkotmányunkal bíró országban élünk, melyet százszor megvédtünk a pusztulástól, ezerszer a sustorgó örvényektől, utját álló zátonyoktól s így megvan a természetes jogunk ahhoz, hogy a tiszteltől is, mint fizetett állami föladatak napszámaitól, megköveteljük a magyar nyelv tudását, hogy bele akarjanak illeszkedni a magyar nemzetet megillető természetes és törvényes rendjébe és nemébe. k. a.

Törös Sándor.

Pénzügyigazgatóságunk tisztviselői folyó hó 14-én egyik kiváló kartársuk: Törös Sándor pénzügyi igazgató-helyettes negyedszázados szolgálati jubileumát ünneplik. Ez az

ünnep kedvező alkalom annak a meleg ragaszkodásnak a megnyilvánulására, amelylyel ezt a kiváló tisztviselőt kartársai körülveszik.

Aki ismeri az ünneplőnek kiváló szaktudását és magas színvonalu munkásságát, akinek módjában volt tapasztalni azt az érzéket és figyelmességet, amelylyel Törös Sándor a közterheket viselő közönség méltányos igényeit gondolja, de viszont azt a hivatás-tudatot és szigorot is, amellyel az állam érdekei felett örökös, az megérti, miért tünteti ki annyira kiváló pénzügyigazgatónk a bizalmával most ünneplő munkatársát és miért tekinti őt követendő mintának a fiatalabb nemzedék.

Az ünneplésben azonban városunk társadalma is osztozik. Előnyösen jellemzi ez az ünneplőt, de jó fényt vet az társadalmunk izlésére is.

De amici cognoscimus homines. Azért szeretem, hogy a zomboriak nem az irreálitást és a stréberséget, hanem az ünneplőhöz hasonló jellem-sajátságokat kedvelik.

Törös Sándor merő ellentéte annak a modern tyusnak, mely praepotenciával s robajjal törtet fel a láthatárra s kikényszeríti a feltűnést. Izlésenél fogva kerüli a ríkitőt. Nyugodt, komoly, önérzetes temperamentumával csupa valóság.

Masban is csak a tartalmat keresi. Az űr a legelőkelőbb álarcval sem imponál neki. A tetszelgést, hűségöt, tettetést senki nálaál gyorsabban észre nem veszi s mélyebben meg nem veti.

De akiben igaz lélekre talál, azt megszereti, akit pedig megszeret, azért tűzbe megy.

A mai ideges világban az ő vérmérséklete egy megnyugtató oázis.

Ahol elfogultság és szenvedélyek összebogozták a helyzetet, ott az ő higgadt, bírói vérmérséklete van praedesztinálva a megoldásra. Sokszor is volt már efféle missziója.

Kedélye színmagyar. Az az egészséges humor is, mely bizalmas körben szavaiból ki-ki esillan, páratlanul szellemes leveleiben állandóan kiragyo, sőt néha sikerült poémákban is kijegyesedik, egy darab ősmagyar, összhangban származásával.

Törös Sándor ugyanis előkelő ősnemes magyar családnak, annak az oroszlanosi Törös családnak a sarja, melynek a török pusztítás előtt Torontálban is voltak birtokai, egyik ága azonban felső Magyarországra: Borsodba szakadt.

Ennek az ágnak egyik tagja volt a híres Törös János, aki az 1645-iki linzi békét III. Ferdinánd király és I. Rákóczi György erdélyi fejedelem között, mint mindkettőnek bizalmasa közvetítette.

Törös Sándor atyja Törös István volt, anyja Fáy Mária. Birtokuk a borsodmezei Senye volt. Sándor 1859. május 24-én született. 6 testvérrel együtt atyját korán vesztette el. Tanulmányait Miskolcon, Iglón és Kassán végezte kiváló sikerrel. — Már korán ismerte meg az élet szigorát. A senyei birtokot, mely egy családnak jólétet nyújtott, az árvák nevelése felemésztette. Törös Sándor már kezdő hivatalnok korában teljesen magára volt utalva, sőt részben kis testvéreiről is volt kénytelen gondoskodni. Puritán jelleme mellett ez a komoly helyzet is fejlesztette benne azt a realizmust és financier-talentumot, mely vajha minden tisztviselőnkben úgy volna meg a közélet nagy megnyugtatójára, mint Törös Sándorban. Hozzá méltó partnere ebben is neje szül. Ikerváry Ida, kit hölgyeink köreiben szép hitvesi erényei mellett mint gazdasszonyi tulajdonságairól is szeretettel emlegetnek.

Törös Sándor Szegeden kezdte pályáját, ahol meg is nősült. Mint pénzügyi fogalmazó Temesváron, mint segédtitkár Kolozsvárott szolgált, majd titkári minőségben Hont megyébe. Ipolyságra jutott, homnan a mi pénzügyigazgatóságunkhoz neveztek ki.

Isten hozta őt közénk, tartsa is őt meg közöttünk boldogan!

A Tulipán Házipari Szövetség választmányának ülése.

F. hó 7-én a Tulipán Házipari Szövetség választmányára Fernbach Károlyné ömeltősága elnökle alatt nagyérdékű ülést tartott. Ez ülésben határozták el véglegesen a vármegyei háziipar-kiállítás rendezését, melynek tervbe vételéről egy korábbi választmányi ülésről szóló tudósításunkban adtunk hírt.

A titkár jelentése szerint a községekhez küldött kérdő ívekre 72 községből érkezett válasz. Harminc községben nincs semmiféle háziipar, negyvenkét községben azonban összesen 200 egyén foglalkozik különféle háziiparral s mind kész tárgyakat küldeni a kiállításra. E számba nincs betudva Béreg, hol mintegy százan üznek háziipari foglalkozást. Azonkívül 116 műkedvelő jelentette be részvételét, köztük Kopirovits István festőművész földink Párisból.

Zabik László igazgató szintén eljárt megbízásában. Bejárta a vármegye összes szöveteit s összeírta a kiállítható kész tárgyakat, melyeknek száma meghaladja a négyezretet. Mind a huszonöt háziipari szövetezet részt vesz a kiállításban.

Az elnök előterjesztette Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratát, melyben késznek nyilatkozik hivatalosan benyújtott kérvényre bizonyos összeget — folyósítani a kiállítás céljaira, továbbá Szabadka és Baja városok átiratait, melyekben a kiállítás erkölcsi és anyagi támogatását kilátásba helyezik.

E kedvező jelentésekre a választmány egyhangulag kimondotta, hogy Bács-Bodrog vármegyei háziipar-kiállítást rendez május hó 10-dik és következő napjain. A részvétel bejelentésének határideje április hó 10-dike, a tárgyak beküldésének határideje pedig május hó 1-je. A tárgyakhoz melléklendő a készítő neve, művészi tárgyaknál a tervező is. A szállítási költségeket — ide és vissza — a kiállító viseli, térdíjat azonban nem fizet. A műkedvelőket személyre szóló felhívásban, a háziiparral foglalkozó egyeseket a községi jegyzők, a szövetezeteket pedig Zabik László igazgató útján fogják meghívni a kiállításban való részvételre.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy a háziipari kiállítók jutalmazására 100, 50, 20 és 10 koronás díjakat tűz ki, a műkedvelők kiüntetésére plaketteket, a szövetezetek és egyesek kiüntetésére okleveleket is készített.

A falragasz tervezésével Juhász Árpád festőművészt, az oklevél tervezésével Király Lajos zombori főgimnáziumi rajztanárt bízták meg, a plakett tervezésére pedig Teltsch Ede szobrászművészt kéri fel, kik valamennyien bácskaiak.

Végül elhatározták, hogy az eladott tárgyak árából 5%-ot kezelési költségek fedezésére levonnak s a kiállítás tiszta jövedelmét egy Zomborban felállítandó női ipariskola céljaira fordítják.

A zombori iparos dalárda dalestélye.

Az idei farsangi saion tánemulatságainak sorozatát az iparos dalárda által, a városi színházban f. hó 8-ik napján rendezett „farsangi dalestély“ nyitotta meg.

Az a fényes erkölcsi és anyagi siker, amely ezen agilis együletnek a múltban rendezett estélyeit mindenkoron kísérte, ez al-

kalommal sem maradt el. Sőt a siker anyagi oldalát tekintve, elérte azt a pontot, amelyen túl a terjeszkedésnek a színház-helyiség szűk volta gátat állított, úgy hogy a szó legteljesebb értelmében vett „zsúfolt ház“ képében bontakozott ki az előadás kezdetekor a nézőtér.

Városunk közönségének az egylet vállalkozásai iránt tanusított ily nagy érdeklődése bizonyítéka annak, hogy a fejlődésében rohamosan előre haladó iparos dalárdának eddigi működésével sikerült városunk társadalmának, — ha nem is minden rétegéből, — de minden esetre egy számottevő osztályból, az iparos osztályból, egy tekintélyes pártfogó közönséget a maga részére meghódítani. Ez minden alkalmat felhasznál arra, hogy nagyszámu megjelenésével és lelkes elismerésével, az egyletet nagy anyagi és erkölcsi támogatásban részesítse. Ily arányú és állandó jellegű pártfogás mellett, azután az egyesület — egyrészt tagjainak képességeit tágabb körben, nagyobb arányú vállalkozásokban képes fejleszteni és bemutatni; másrészt pedig ezzel kapcsolatosan módjában áll mind jobban és jobban megszilárdítani azon anyagi alapot, amely egy egylet fennállásának, fejlődésének elmaradhatlan tényezője.

Bizonyítja továbbá ezen tény azt, hogy az egylet vezetése *Tanter Ottó* személyében oly kiváló, szakavatott és népszerűségnek örvendő férfi kezébe van letéve — aki egyéni rátermettségénél fogva immár több mint tíz éve intézi páratlan buzgalommal az egylet vezetésének fáradságos munkáját — hogy az a legnagyobb önbizalommal és a legszébb reményekkel tekinthet a jövő elé.

Méltó jutalma volt a közönségnek jelen alkalommal tanusított érdeklődése azon buzgalomnak és lelkesedésnek, mellyel az egylet minden tagja a maga szerepkörét betöltötte; bemutatván legjobb tudása szerint képességét, hozzájárult egy igazán élvezetes és humortól duzzadó előadás sikeréhez.

A dalestélyi erkölcsi sikerének oroszlan-része azonban az egyletnek a multból előnyösen ismert ügybuzgó és kiváló tehetségű karmesterét, *Szántó Károlyt* illeti meg, aki nemesak a műsor ügyes összeállításával és az énekszámok betanításával vette ki részét a rendezés fáradságos munkájából, hanem ez alkalommal ismételt, mint tehetséges komponista és humorista mutatta be magát a zene- és éneklésére irt, burleszk parodikus „Ciankálgyógyszerész“ és „A feministák“ c. tréfás jeleneteivel, könnyekig megkacagtatván a közönséget.

A legnagyobb sikert azonban úgy tartalom, mint zenei tekintetben maradandó beesű „A turisták“ c. két tenorhangra szerzett duettjével érte el, kiváló zenei érzékről és egészséges humoráról téve tanusítást. A közönség elismerésének jeléül a jeles szerzőt nyílt színen több ízben lelkesen megtapsolta.

A szereplők közül dicsérettel kell megemlékeznünk a műkedvelő gárda nesztoráról, *Gruda Pálról*, aki „A népfelkelők“ c. tréfás karban mint levélhordó, az „Eduárd és Kunigunda“ c. borzalmas operában Hadubrand lovag szerepében ügyesen kidolgozott alakításával gyarapította eddigi sikereit. Jeles alakításokat nyújtottak: *Krieg Károly*, *Schweiner József*, *Bozsánszky József* és *Iszpanovits Mihály*, kik humoros és „szoknyás“ szerepeikben alaposan igénybe vették a közönség nevető idegeit, miközben jól megérdemelt, lelkes tapsvihart arattak.

Általános tetszést ért el a dalárda két kiváló hanganyagu tanoristája: *Hrabovszki István*, ki mint turista „kisasszony“ és *Varga Kálmán*, mint turista „hős szerelmes“ „A turisták“ c. duettet finoman kidolgozott precíz énekükkel a műsor legsikerültebb pontjává tették.

Az előadás befejeztével a fiatalság az Elefánt-szálloda tánctermében vonult és *Sárközi Kálmán* primás cigány zenekara mellett a hajnali órákig lejtette a körtáncokat és ropta a csárdást.

m. a.

H I R E K.

Uj gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Baja város területére *Kilbinger Ferenc* bajai lakost bizta meg a gazdasági tudósítói tiszttel.

Bácsmezei közgazdasági állopotaról most tette meg jelentését *Rácz György* kulai nagybirtokos, megyei közgazdasági előadó. A jelentés az 1907. évről szól. A kalászos termés gyenge volt, egyedül a tengeri termés volt jó közepes. — A termés kilátásokat nem látja biztatónak a késő szántás és fagy miatt. Megdöbbentő *Rácz György* jelentésének az a része, mely a visszavándorlással foglalkozik. Azt mondja ugyanis, hogy személyesen érintkezett a visszavándorlókkal, a kiket eselődnek akart több megyei gazdához szerződtetni, de ezek kilenczted része kijelentette, hogy ők csak télre jöttek haza és a tavasszal megint kimennek Amerikába vagy Németországba. A munkásviszonyok egyébként javultak a vármegyében, amit annak tulajdonit különösen, hogy a napszám 70—100 százalékkal nagyobbodott. — A hitelforrások elapadásától félti a gazdákat *Rácz György*, a pénzüviszonyok javulására nagy szükség volna.

A városi legelő rongálása. A rendőrkapitányság figyelmébe ajánljuk, hogy a gyepmester a kihordott ürüléket és trágyát az ottani összes gödrökben szerteszét önti ki, úgy hogy a város által kiadott legelőt teljesen hasznavehetetlenné akarja tenni. Miután neki ki van jelölve a hely, ahova kocsirakományát kiönteni szabad, már közegészségügyi szempontból is a parancs pontos betartására utasítandó. Igaz, hogy az általa jogtalanul birt legelőt a tanács tőle elvette, de ez még nem ok arra, hogy a birkások drága pénzen kivett legelőjét használhatatlanná tegye.

Szegény gyermekek felruházása. Lélekemelő ünnepségnek volt szánheje f. hó 9-en vasárnap a függetlenségi párt-helyiség. 25 szegény gyermek kapott a párt-pénztárából egy-egy pár cipőt. Városunkban a nőgyelet és a napközi otthon szinte versenyezve iparkodnak letörölni a szegények könnyeit, enyhíteni inségükön. De minden iparkodásuk dacára még mindig van aki éheznek, még mindig van aki fázik. *Kleiner Nándor* hitoktató, ki hivatalos teendőinek végzése közben a belvárosi és kültéri iskolákban is hétről-hétre megfordul, szomorú szívvel látta, hogy mennyien vannak még, kik ebben a csikorgó hidegben csaknem mezítláb jönnek az iskolába. Kérvényt nyújtott tehát be a függetlenségi párt-hoz. És itt e kérvény *Czettl Dezső* buzgólkodása folytán kedvező elintézt nyert. Vasárnap kapták meg a cipőket, hogy legalább lábacskáik védve legyenek a szörnyű hideg ellen. Ha valaki még nem látott boldogságot, itt láthatott volna az ártatlan szegény gyermekek örömtől ragyogó szemében. Lekivánczolt a boldogság az égből és testet öltött ez ártatlan gyermekek arcára. Fogadja a függetlenségi párt forró köszönetét a humánus társadalomnak és az ártatlan gyermekeknek. Vigye a magyarok Istene azt a zászlót, melyre jelégül „Irgalom“ van írva.

Tűf-tűf az aszfalton. Lapunk egyik olvasója figyelmeztetett bennünket arra, hogy amióta vastag hólepel borítja a városban a kocsutakat, egy szenvedélyes sportsman állandóan az aszfaltjárdaikon száguldozik motoros biciklijével. A szenvedélyes biciklista a regálebélőség valamelyik alkalmazottja lenne, aki ily módon föltöbb veszélyeztetni a járókelők életbiztonságát. Olvasónk figyelmeztetését ez uton juttatjuk a rendőrséghez.

Halálozás. *Zmih Kálmán* ókéri községi jegyző, megyebizottsági tag hosszas betegeskedés után vasárnap 48 éves korában elhunyt. Halála meggyeszerzte mély részvétet keltett.

A katymári jegyző fegyelmeje. A vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi válaszmánya mult heti ülésén *Jordán Béla* katymári jegyzőt több rendbeli súlyos természetű hivatalos mulasztás miatt ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Felhívás a közönséghez. A zombori „Napközi Otthon“ egyesület 1908-ik évi február hó 22-én este 1/2 9 órakor a Magyar Olvasókör összes helyiségeiben táncal egybekötött házas jellegű tombolát rendez. Az egyesület rendezősége a tombolát a beküldendő ajándéktárgyakból óhajtja összeállítani. Azért azon tiszteletteljes kéressel fordul városunk nemesszívű közönségéhez, hogy az egylet közönségesen ismert jótékony céljára való tekintettel, ezen tombola sikerét nagylelkű ajándékaival előmozdítani kegyeskedjék. Az ajándéktárgyak legkésőbb e hó 20-ig az egyesület alelnöknője *Bertolino Sándorné* urnó címére küldendők be. Az egyesület vezetősége a köszönettel vett ajándékokat hírlapilag is nyugtázní fogja. Az estelyre szóló belépti jegy ára 2 korona, a tombolajegy pedig 40 fillér. A magunk részéről szükségtelennek tartjuk a rendezőség ezen felhívását a nagyközönségnek külön figyelmébe ajánlani, hisz aki látta az egyesület helyiségeiben teljes ellátást nyerő, éhes és didergő gyermekhad etkezését, az bizonyára támogatni fogja erkölcsileg és anyagilag e nemes sikerrel működő egyesületet humánus céljainak elérésében.

Szabad Lyceum. Vasárnap, f. hó 9-én dr. *Kohlman Dezső*, főgimnáziumi tanári testületünk ifjabb nemzedékének jeles tudásu tagja *Michel Angelóról* tartott előadást a Szabad Lyceumban. Az érdekes és tanulságos képekkel gazdagon illusztrált előadást telt ház hallgatta mindvégig lankadatlan figyelemmel és érdeklődéssel. Az előadó az akkori Firenzéből kiindulva ismertette *Michel Angeló* fejlődésének körülményeit. Ifjúkori műveit, melyek útját egyengették Rómába. Bemutatta „Pietá“-ját, melyet a francia királynak a szent Péter-templomban levő kápolnája számára készített. Rátért *Dávid-jára*, mely kora első szobrászává avatta. Ekkor avalkozik aztán sorsába a pápák leghatalmasbika, ki nagy tervei számára foglalja le. Monumentális síremléke, mely tragikus nehezékké keserítette napjait, ugyan csak későn és más alakban létesült, de megbizta helyette a sixtusi kápolna kifestésével. Itt mutatta be az előadó a sixtusi kápolna mennyezetének hatalmas alkotásait, tervrajzát, részleteit és kísérté művészeti és tartalmi magyarázatokkal. Bemutatta későbbi műveit, a foglyokat, a Mediciek síremlékét *Lorenzo* és *Giubano* alakjaival s a *Nap*, az *Éj*, a *Hajnal* és az *Est* allegorikus szobraival. Majd feltűnt a vásznon *Krisztus* alakja és az „Utolsó Itélet“ hatalmas koncepciója. Végre előkerült a művész nagy alkotása, a *II. Gyula* pápa sirja, rajta *Mózes* hatalmas alakja. Végül életének betetőző munkáját, a *Szent Péter* kupoláját mutatta be az előadó és a művészt mint embert jellemezte.

Az Eggenberger-féle műintézet kiállítása leérkezett. A szombati nap folyamán mutattak be a sajtó munkásainak s vasárnap nyitották meg a nagyközönség számára s mindennap megtekinthető reggel 9—12-ig és délután 3—5 óráig. A belépti díj, mely jótékony célra fog szolgálni, 40 fillér. A kiállított képekről és alkotóikról részletesen is beszámolunk, de addig sem mulaszthatjuk el kifejezni megelégedésünket a kiállítás művészi színvonaláért. Régi és újabb nemzedék kiváló jelesei ha nem is legjobb, de nem is leggyöngébb képeikkel mutatkoznak be a kiállításban. Melegen ajánljuk a nagyközönség figyelmébe s ne szalassza el azt a pár napot, ameddig a kiállítás áll, anélkül, hogy újra meg újra meg ne tekinené és személtelkét a művészet gyönyörűségében meg ne fűrsztené.

Műkedvelői előadás. A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség folyó évi február hó 13-án rendezendő műkedvelői előadását, minthogy az első előadásra a jegyek már mind elfogytak s a kereslet még mindig nagy, *közkívánatra pénteken megismélti.*

Magyar név. *Nagy Lajos*, *Teréz*, *József* és *Rozália*, valamint *kiskori Nagy Gyula*, *Mária* és *Ilona* óbecsei illetőségű, ugyanottani lakosok, családi nevüket „Hegedüs“-re változtatták.

Halálozás. Lett István, lapunk könyvnyomdájának alkalmazottja, ifjú életének 27-ik évében hosszú szenvedés után hétfőn reggel meghalt. A megboldogult földi maradványait kedden délután nagy részvét mellett kísérték örök nyugvó helyére. Kartársai díszes koszorút helyeztek ravatalára. — Knöller Jakab nyugalmazott tanító folyó évi február hó 8-án életének 69-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe.

Egy palánkai pénztintézet bukása. Az ujjpalánkai segélyegylet megbukott. Az intézet már hónapok óta küzdött fizetési zavarokkal, míg végre most bejelentette fizetési képtelenségét. Az eddig foganatosított vizsgálat eredménye szerint 218.000 koronán felüli összeg hiányzik. A 99.000 korona részvénytőke és a tartalékalap teljesen elvesztett. Sőt elvesz még a betéteknek is a 35—40 százaléka. Filke Pál volt tanító és könyvelő lelkiismeretlensége eredményezte a bukást, amelynek okát még igen sokan nem tudják. Valószínűleg előmozdította a bukást a sok osztalék és betétek után fizetett nagy kamat. Filke nyolc éven át volt könyvelő. Az igazgatóság tagok birtokát egy szegedi pénztintézet mint hitelező már betáblázta nagy összegekkel. Maga a község is veszít, mert neki is volt betétje. A legtöbb kárt azonban napszámosok, szegénysorsu iparosok szenvedik.

Egy család tragédiája. Rettenetes esemény játszódott le a múlt hét folyamán egy szabadkai szőlőkunyhóban. Pausich Antal 50 éves munkás és két gyermeke, Ilona és István szengázmérgezés áldozata lettek. A napi munkától kimerülve, este álmra hajtották a fejüket és nem is sejtették, micsoda borzalmas végzet vár rájuk. Aznap kemény hideg volt és ezért jól befűtöttek a kályhába. Azonban az ócska, rossz kályhának egyik ajtaját nyitva hagyták. Lassanként szengáz áradt ki a kályhából és pár óra alatt az egész szobát, melyben mindhárom aludtak, megtöltötte. Az apa felébredt és észrevette a bajt. Az ablakhoz akart menni, hogy azt kinyissa, de a sűrű gáztól elájult és eszméletét veszítve a földre bukott. Reggel felé a szomszédok észrevették a szerencsétlenséget. A mentőket hívták, kik az apát és leányát a kórházba szállították. Azonban az orvosi segély későn jött. Gyenge szervezetük nem tudott ellenállani a mérgezésnek és még másnap kiszervek. A fiu erős szervezete azonban győzött és őt sikerült eszméletre hozni. A halált meg sem kerülhette el. Szombaton éjjel ugyanabban a szobában, hol az előbbi szerencsétlenség történt, lefeküdt és ismét jól befűtött a kályhába, amelyből most újból szengáz ömlött ki. Mire reggel benyitottak Pausich Istvánhoz, a fiatal embert ismét eszméletlen állapotban találták. Beszállították a kórházba, ahol másnap reggel meghalt. A rendőrség a nyomozást megindította annak kiderítése végett, hogy kit terhel a felelőség és nem öngyilkosság esetei forognak e fenn, vagy pedig könnyelmű felületesség okozta az áldozatok rettenetes halálát.

Kibukott a robogó vonatból. Kost György kátyi napszámos, midőn a titeli vonattal egy pár megkeresett koronával a zsebében s egy kis szeszszel a fejében Ujvidekről hazafelé utazott, midőn a vonat a Ferenc József-esatorna előtt robogott, a kupé ajtaját kinyitotta és kizuhant a vonatból. Szerencséjére a vonat azon a szakaszon lassan haladt s a magas töltésen meglehetősen mennyiségű hó feküdt, így a rázkódáson kívül komolyabb baja nem történt, nem is fogta fel tragikusan az esetét, mert legott visszafelé irányította lépteit Ujvidékre s ott betért a legelső korezmába. Utitársai Kátyra érve, azonnal jelentették az utas eltűnését, a keresésére indult örök azonban nem találták reá. Aggódo hozzátartozói másnap ismét bejárták az egész szakaszt, de nem találták, míg végre az eltűnt ember meglehetősen illuminált állapotban és épen hazaverődött.

Alapszabály jóváhagyás. A belügyminiszter a jánoshalmi keresztényszocialista egyesület alapszabályait láttamozta.

Mulatság. Fényesen sikerült bált rendezet a paripási önkéntes tűzoltó testület saját pénztára javára folyó hó 5-én a kaszinó összes termeiben. Az idén szűk volt a kaszinó nagyterme, mert a megjelent közönségnek megegyeszer akkora hely sem lett volna elég. A peterváradí cs. és kir. 70-ik gyalogezred zenekara gondoskodott, hogy a jókedvnek a késő reggeli órák vessenek véget. Felülfizettek: Skultéty Kálmán (Paripás) 5 kor., Stein Jakab (Bácsujfalu) 5 kor., Jungert Péter (Paripás) 3 kor., dr. Schutz Miklós (Hódság) 2 kor., Máj Mátyás (Zombor) 2 kor., Gradl Emanuel (Libenau, Csehország) 2 kor., Handler Gyula (Paripás) 2 kor., Hesz János (Paripás) 2 kor., Engel Károly (Paripás) 1 kor.

„Dolenszki Szlovák.” Ez a rejtelmes két szó egy megindítandó lap címe lenne. A lapot a bácsmezei tótok indítanák meg s az lenne a célja, hogy Bácska tótljai közt a panszlavizmust terjessze. A lap szerkesztője Ujvidéken volna a terv szerint, persze a szerkesztő uraknak, kik bevallottan a magyar állameszme ellen akarnak lázítani, igazság szerint másutt kellene lenni. Valahol a kényelmes jó esillagbörtönben, vagy a pokolban. Az illetékes hatóságok figyelmét mindenestre felhívjuk a panszláv újságra.

Lövöldöző völegény. Ovezin Vladimir zombori szerb legény vasárnap tartotta esküvőjét egy zombori hajadonnal. Mikor menyasszonya mellett a kocsin helyet foglalt, szerb népszokás szerint revolveréből lövöldözni kezdett. Őt lövés minden baj nélkül eldörrent, a hatodik lövés azonban a tömegben bámészokóv Tuczakovits Milán combjába furdott. A fiu súlyosan megsebesült. Rögtön orvosi kezelés alá vették, a lövöldöző völegény ellen pedig a rendőrség folyamatba tette a büntető eljárást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Véres mulatság.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Vig muzsikaszó mellett járta a táncot az **örszállási** fiatalság múlt hó 12-én a Vraçarits-fele vendéglőben. A forró levegővel telt nagyteremben szilaj jókedvvel forogtak a leányok és legények. Kiki a maga párjával. Az önéleltd, derős mulatozást egyszerre rémes sikoltozás szakította félbe, amely túlarsogta a rezes banda recsegő játékát. A következő pillanatban az egyik táncoló legény, **Stefánovits** (Tóth) Imre eszméletlenül bukott a padlora. Mellette hadonászott a zsebkésével **Haller János** örszállási 19 éves legény, aki hasba szúrta a szerencsétlent. Hadonászás közben még **Stefánovits** táncosnőjét, **Drobina** Mariát is megsebesítette a combján. A zene persze rögtön elhallgatott és a mulatozók sikoltozva rebbentek szét. **Stefánovits** Imre eszméletlen állapotban szállították be a zombori kórházba, ahol másnap meghalt.

Szándékos emberölés büntette és súlyos testi sértés vétsége miatt vadolva állott kedden **Haller János** a zombori esküdtbírószág előtt. Az esküdtzéki tárgyalást **Eperjessy** Béla elnök vezette, szavazóbírák voltak **Szedressy** Ödön és **Illés** Sándor. A vádat **Popovits** Aurél, főügyész helyettes képviselte.

A vádlott azzal védekezett, hogy **Stefánovits** őt tánc közben torkon ragadta és a falhoz szoritotta és ő csupán önvédelemből szúrta meg **Stefánovits**ot és véletlenül a mellette álló **Drobina** Mariát.

A kihallgatott tizenöt tanu megcáfolta ezt a védekezést. A tanuk azt vallották, hogy **Haller** már előzőleg az egész tánc alatt nyitott bicskáját a kabátja ujjában elrejtve tartogatta. Amiből nyilvánvaló, hogy előre készült véres tettére.

A tanuvallomások alapján az esküdték **Hallert** bűnösnek mondták ki a szándékos emberölés büntetésben és súlyos testisértés vétségében. Az esküdték igazmondása alapján a törvényt alkalmazó bíróság a vádlottat **öt évi fegyházra és 20 korona pénzbüntetésre** ítélte. Az ítélet jogerős.

Szerkesztői üzenet.

B. A. Paripás. Tudósítása hozzánk nem érkezett. Készséggel állunk mindenkor rendelkezésére.

H. F. Káty. Köszönet. Kérjük továbbra is munkásságát.

HIRDETÉSEK.

784. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

A kulai járáshoz tartozó Bácskesztur községben lemondás folytán üresedésbe jött és 610 korona évi fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi március hó 1-ig** hivatalomnál nyújtsák be.

A szláv nyelv tudása megkívántatik.
Kula, 1908. évi február hó 10-én.

Sztrilich,

főszolgabíró.

28—2—1

1187/1908. kig. sz.

Pályázati hirdetés.

Topolya községben üresedésben levő községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 300 kor.

Minden egyes szülési eset után a magán felektől (hol igénybe veszik, a szegények ingyen) 1 kor. 60 fil.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy oklevéllel felszerelt, eddigi működésüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló előjárói bizonylattal felszerelt kérvényeiket **hozzám 1908. évi március hó 15. napjáig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1908. évi február hó 8-án.

Császár,

30—1

főszolgabíró.

236 szám.

1908.

Árverési hirdetés.

A kihírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében szennel közhírré teszi, hogy az iparsági törvények 1901. évi 2847. számú végzése következtében dr. **Vámos** Béla ügyvéd által képviselt **Szlamésok** Alajos javára **Belley** Dezső nemesmilitári lakos ellen 31 kor 30 fil s jár. erejéig 1907. évi április hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok, u m : butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírószág 1907. évi V 491/4. számú végzése folytán 31 kor 30 fil hátr. tökekövetelés, ennek 1901. október hó 6. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 108 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nemesmilitári adós lakásán leendő eszközzésére 1908. évi február hó 19-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénztítés mellett a legtöbbet ígérőnek szükséges esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. évi február hó 4-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

29—1